

Motion till riksdagen

1989/90:Sk419

av Görel Thurdin m.fl. (c)

Folkpensionärernas extra avdrag

Centerpartiet har under flera år krävt att de synnerligen höga marginaleffekter som drabbat folkpensionärer med låg pension när de ökar sina inkomster skulle begränsas till vad som gäller för andra grupper. Genom att både pensionärernas extra avdrag och deras kommunala bostadstillägg, KBT, minskas med ökande inkomst över folkpension och pensionstillskott har dessa pensionärer haft högre marginaleffekter än praktiskt taget någon annan grupp i vårt samhälle. Nära 100-procentiga marginaleffekter på pensioner, löne-, rörelse- och pensionsinkomster – och i vissa fall över 200 % marginaleffekter – har drabbat dessa pensionärsgrupper.

Efter centerpartiets kritik har vissa förbättringar skett. Reduktionen av såväl det extra avdraget som KBT på grund av besparingar har mildrats något och i följd beslöts att löneinkomster inte längre skall påverka rätten till KBT. De höga marginaleffekterna för pensionärerna har sin grund i det komplicerade system som byggts upp för att även de med låga pensionsrätter skall uppnå en rimlig ekonomisk standard på ålderns dagar. För dem med de lägsta pensionerna kompletteras folkpensionen med pensionstillskott och det särskilda avdraget vid beskattning samt KBT. Genom den nämnda inkomstrelateringen av förmånerna blir marginaleffekterna mycket höga för dessa pensionärsgrupper.

Centerpartiet har alltid arbetat för att alla oberoende av yrke, inkomst och familjeförhållanden skall få trygghet som äldre. Vi har därför krävt förbättringar främst för pensionärer med låg pension genom höjning av folkpensionen och pensionstillskottet.

Att bygga vidare på det hittillsvarande systemet löser inte frågor om tillräcklig grundtrygghet för alla pensionärer och rätten även för dem att ha ett skattesystem som stimulerar till såväl fortsatta insatser efter uppnådd pensionsålder som ekonomisk planering för att öka sin trygghet.

Den enda möjligheten att lösa dessa problem är enligt centerpartiet att införa en avsevärt höjd grundpension som ersätter nuvarande folkpension, pensionstillskott, särskilda skatteregler och lägsta ATP samt i huvudsak KBT. Denna grundpension skall läggas på en tillräckligt hög nivå för att den efter beskattning enligt den för övriga skattebetalare gällande skatteskalen skall ge en nettoinkomst på drygt så mycket som f. n. är lägsta pension inkl. KBT för en ensamstående pensionär. Utöver grundpensionen skall ATP utgå så att de sammanlagda pensionsförmånerna för dem som ligger över

grundpensionsnivån får samma belopp som folkpension och ATP f.n. tillsammans ger vederbörande.

En arbetsgrupp inom centerpartiet lade våren 1989 fram förslaget till ett utbyggt grundpensionssystem för att både ge ekonomisk trygghet och rimliga marginaeffekter. Redan då väckte vi i anledning av kompletteringspropositionen en motion med krav på att riksdagen skulle uttala sig för övergång till ett sådant pensionssystem. Motionen avslogs.

Under årets allmänna motionstid har vi åter tagit upp vårt krav i partimotion, som vi vill hänvisa till. Orsaken till den höga marginalskatten för pensionärerna är som nämnts att inkomster över folkpension och pensionstillskott (i år 43 362 kronor) leder till att det extra avdraget reduceras, vilket medför en marginalskatt på över 60 % medan andra inkomsttagare i motsvarande inkomstnivå har cirka 35 % marginalskatt. Här har endast tagits hänsyn till skatten och ej till eventuell reduktion av KBT.

Efter den upprepade kritiken mot nuvarande regler föreslår regeringen i årets budgetproposition (bil 1) att det extra avdraget fr.o.m. 1991 års taxering inte skall reduceras på grund av inkomster av anställning. I propositionen anges arbetsmarknadsskäl och ej rättviseskäl som motiv för regeringens förslag. Liksom när regeringen i fjol föreslog att inkomst av anställning ej längre skulle reducera KBT gör regeringen även nu skillnad mellan inkomst av anställning och inkomst av egen verksamhet, så att den senare typen av inkomst också i fortsättningen kommer att leda till mycket höga marginaeffekter.

När regeringen i fjol föreslog att inkomst av anställning inte skulle påverka KBT för pensionärer begärde vi från centerpartiet bl.a. att inkomst av rörelse eller inkomst av jordbruk skulle behandlas lika som inkomst av anställning.

Vi vill nu framföra motsvarande krav i anledning av regeringens nämnda förslag i budgetpropositionen. Enligt vår mening bör nämligen även pensionärer som är småföretagare stimuleras att i viss utsträckning fortsätta sin verksamhet efter uppnådd pensionsålder. Många pensionärer önskar fortsätta sin yrkesbana i egen regi eller ta itu med nya uppgifter, t.ex. av servicekaraktär. Ur skattesynpunkt blir de då egenföretagare och kommer med regeringens nu framlagda förslag att även fortsättningsvis ha mycket högre marginalskatt än de pensionärer vars inkomst räknas som inkomst av anställning. Riksdagen bör därför med ändring av det i budgetpropositionen framlagda förslaget besluta att pensionärernas extra avdrag inte heller skall reduceras av inkomst av rörelse eller jordbruk fr.o.m. 1991 års taxering, alltså gällande årets inkomster.

Vi har under tidigare år även framfört krav om att en pensionärs besparingar inte skall föranleda reduktion av det extra avdraget. Vi vill med hänvisning till motiveringar i tidigare motioner bl.a. 1988/89:Sk357 och Sk448 samt reservation 6 fogad till betänkandet 1988/89:SkU26 yrka på att reduktionen av pensionärernas extra avdrag på grund av förmögenhet avskaffas fr.o.m. 1991 års taxering. Pensionärerna beskattas för eventuell avkastning på sina besparingar, men de bör enligt vår mening inte drabbas av en extra skattebelastning på grund av att de har besparingar. Det nuvarande systemet medför att de pensionärer som har låg pension – och alltså haft låg inkomst

under sitt yrkesverksamma liv – drabbas av extra skatt som följd av sina besparingar. Detta kan inte få fortsätta.

Även om inte RINK:s (utredningen om reformerad inkomstbeskattning) majoritet lyckades konstruera ett tillfredsställande system för beskattning av pensionärer är att märka att utredningen dock föreslog att förmögenhetspåverkan på det extra avdraget skulle upphöra.

För vår del anser vi att pensionssystemet skall reformeras så att det inte erfordras särskilda skatteregler för pensionärerna. Vårt förslag uppfyller detta krav.

Eftersom vi av allt att döma går mot en utveckling där pensionärerna inte skall drabbas av extra skatt p.g.a. besparingar, vill vi upprepa tidigare krav på att avtrappningen av det extra avdraget p.g.a. förmögenhet skall upphöra snarast möjligt, alltså fr.o.m. 1991 års taxering, vilket riksdagen har fattat beslut om.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen beslutar att folkpensionärernas extra avdrag fr.o.m. 1991 års taxering ej skall reduceras av inkomst av jordbruksfastighet eller rörelse,

2. att riksdagen beslutar att folkpensionärernas extra avdrag fr.o.m. 1991 års taxering ej skall reduceras på grund av förmögenhet.

Stockholm den 24 januari 1990

Görel Thurdin (c)

Martin Olsson (c)

Ivar Franzén (c)

Gunilla André (c)

Larz Johansson (c)

Gunnar Björk (c)

Rolf Kenneryd (c)

Håkan Hansson (c)

Per-Ola Eriksson (c)

Mot. 1989/90
Sk419

